

Środa, 13 marca 2019 r.

P8_TA(2019)0170

Umowa o współpracy na rzecz partnerstwa i rozwoju między UE a Islamską Republiką Afganistanu

Rezolucja nieustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 13 marca 2019 r. dotycząca projektu decyzji Rady w sprawie zawarcia, w imieniu Unii, Umowy o współpracy na rzecz partnerstwa i rozwoju między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Islamską Republiką Afganistanu, z drugiej strony (15093/2016 – C8-0107/2018 – 2015/0302M(NLE))

(2021/C 23/58)

Parlament Europejski,

- uwzględniając projekt decyzji Rady (15093/2016),
- uwzględniając Umowę o współpracy na rzecz partnerstwa i rozwoju między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Islamską Republiką Afganistanu, z drugiej strony⁽¹⁾, podpisaną 18 lutego 2017 r. przez wiceprzewodniczącą Komisji / wysoką przedstawiciel Unii ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa Federikę Mogherini,
- uwzględniając wniosek o wyrażenie zgody przedstawiony przez Radę 6 lutego 2018 r. zgodnie z art. 37 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), a także art. 207, art. 209, art. 218 ust. 6 lit. a) akapit drugi oraz art. 218 ust. 8 akapit drugi Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) (C8-0107/2018),
- uwzględniając swoją rezolucję ustawodawczą z dnia 13 marca 2019 r. w sprawie projektu decyzji Rady⁽²⁾,
- uwzględniając tymczasowe stosowanie części umowy o współpracy na rzecz partnerstwa i rozwoju w ramach wyłącznych kompetencji UE od 1 grudnia 2017 r.,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 czerwca 2013 r. w sprawie negocjacji dotyczących umowy o współpracy na rzecz partnerstwa i rozwoju między UE a Afganistanem⁽³⁾,
- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie Afganistanu, w szczególności rezolucję z dnia 16 grudnia 2010 r. w sprawie nowej strategii dla Afganistanu⁽⁴⁾, z 15 grudnia 2011 r. w sprawie kontroli budżetowej pomocy finansowej UE dla Afganistanu⁽⁵⁾, z 12 marca 2014 r. w sprawie roli Pakistanu w regionie i jego stosunków politycznych z UE⁽⁶⁾, z 8 października 2015 r. w sprawie kary śmierci⁽⁷⁾, z 26 listopada 2015 r. w sprawie Afganistanu, w szczególności zabójstw w prowincji Zabul⁽⁸⁾, z 28 kwietnia 2016 r. w sprawie ataków na szpitale i szkoły, stanowiących pogwałcenie międzynarodowego prawa humanitarnego⁽⁹⁾, z 5 kwietnia 2017 r. w sprawie rozwiązań dotyczących przepływu uchodźców i migrantów – rola działań zewnętrznych UE⁽¹⁰⁾, z 13 września 2017 r. w sprawie stosunków politycznych UE z Indiami⁽¹¹⁾ oraz z 14 grudnia 2017 r. w sprawie sytuacji w Afganistanie⁽¹²⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 67 z 14.3.2017, s. 3.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2019)0169.

⁽³⁾ Dz.U. C 65 z 19.2.2016, s. 133.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 169 E z 15.6.2012, s. 108.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 168 E z 14.6.2013, s. 55.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 378 z 9.11.2017, s. 73.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 349 z 17.10.2017, s. 41.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 366 z 27.10.2017, s. 129.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 66 z 21.2.2018, s. 17.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 298 z 23.8.2018, s. 39.

⁽¹¹⁾ Dz.U. C 337 z 20.9.2018, s. 48.

⁽¹²⁾ Dz.U. C 369 z 11.10.2018, s. 85.

Środa, 13 marca 2019 r.

- uwzględniając konkluzje Rady z 19 listopada 2018 r. i 16 października 2017 r. w sprawie Afganistanu,
- uwzględniając wspólny komunikat wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel i Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 lipca 2017 r. pt. „Elementy strategii UE wobec Afganistanu” (JOIN(2017)0031),
- uwzględniając wieloletni program indykatywny dla Afganistanu na lata 2014–2020 w ramach unijnego instrumentu finansowania współpracy na rzecz rozwoju,
- uwzględniając plan działania UE na rzecz współpracy ze społeczeństwem obywatelskim w Afganistanie na lata 2018–2020,
- uwzględniając zakończenie misji policyjnej Unii Europejskiej w Afganistanie (EUPOL Afganistan) w 2016 r.,
- uwzględniając sprawozdanie sekretarza generalnego ONZ z dnia 10 września 2018 r. pt. „Sytuacja w Afganistanie i jej wpływ na pokój i bezpieczeństwo na świecie”,
- uwzględniając umowę „Wspólna droga naprzód w kwestiach migracji w stosunkach między UE a Afganistanem” z dnia 2 października 2016 r.,
- uwzględniając rezolucje Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2210 (2015) i 2344 (2017) oraz mandat misji wspierającej ONZ w Afganistanie (UNAMA),
- uwzględniając raport specjalnego sprawozdawcy Narodów Zjednoczonych ds. praw człowieka osób wewnątrznie przesiedlonych z dnia 12 kwietnia 2017 r., dotyczący jego misji w Afganistanie,
- uwzględniając wniosek prokurator generalnej Międzynarodowego Trybunału Karnego (MTK) Fatou Bensoudy z dnia 3 listopada 2017 r. o wszczęcie dochodzenia w sprawie zbrodni wojennych i zbrodni przeciwko ludzkości, które miały zostać popełnione w Afganistanie od 1 maja 2003 r.,
- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach dziecka,
- uwzględniając konferencję ministerialną w sprawie Afganistanu, która odbyła się w Genewie w dniach 27–28 listopada 2018 r.,
- uwzględniając rezultaty międzynarodowej konferencji w sprawie Afganistanu, która odbyła się 5 października 2016 r. w Brukseli i której współprzewodniczyła Unia Europejska, oraz wzajemne zobowiązania poczynione podczas międzynarodowych konferencji w sprawie Afganistanu, które odbyły się 5 grudnia 2011 r. w Bonn, 8 lipca 2012 r. w Tokio oraz 4 grudnia 2014 r. w Londynie,
- uwzględniając konferencję w sprawie Afganistanu, która odbyła się w Taszkencie w dniach 26–27 marca 2018 r.,
- uwzględniając proces „Serce Azji” zapoczątkowany 2 listopada 2011 r. w Stambule,
- uwzględniając deklarację z Kabulu o stosunkach dobrosąsiedzkich z dnia 22 grudnia 2002 r.,
- uwzględniając dowodzone przez NATO i posiadające mandat ONZ Międzynarodowe Siły Wsparcia Bezpieczeństwa (ISAF) (2003–2014) oraz konkluzje ze szczytu NATO, który odbył się w dniach 24–25 maja 2017 r. w Brukseli, w odniesieniu do kontynuowania misji *Resolute Support* (od 2014 r. do chwili obecnej) mającej na celu szkolenie, doradztwo i pomoc,
- uwzględniając Plan pomocy humanitarnej dla Afganistanu na lata 2018–2021,
- uwzględniając dokument pt. „Samodzielność dzięki ramom wzajemnej odpowiedzialności”, uzgodniony podczas konferencji w sprawie Afganistanu, która odbyła się w dniach 4–5 października 2016 r. w Brukseli,
- uwzględniając art. 99 ust. 2 Regulaminu,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych, opinię przedstawioną przez Komisję Rozwoju, a także stanowisko w formie poprawek przedstawione przez Komisję Handlu Międzynarodowego (A8-0058/2019),

Środa, 13 marca 2019 r.

- A. mając na uwadze, że 10 listopada 2011 r. Rada przyjęła decyzję upoważniającą Komisję do negocjowania umowy o współpracy na rzecz partnerstwa i rozwoju między Unią Europejską a Islamską Republiką Afganistanu ⁽¹⁾; mając na uwadze, że umowę o współpracy na rzecz partnerstwa i rozwoju stosuje się tymczasowo i częściowo od 1 grudnia 2017 r., choć Parlament Europejski nie wyraził jeszcze zgody;
- B. mając na uwadze, że 13 stycznia 2016 r. wiceprzewodnicząca / wysoka przedstawiciel oraz Komisja przedstawiły Radzie wspólny wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie podpisania i zawarcia umowy o współpracy na rzecz partnerstwa i rozwoju jako porozumienia między Unią Europejską a Afganistanem („wylącznie UE”);
- C. mając na uwadze, że choć państwa członkowskie zgodziły się co do istoty umowy o współpracy na rzecz partnerstwa i rozwoju, wyraziły preferencję dla umowy „mieszanej” obejmującej tymczasowe stosowanie, w związku z czym zwróciły się do Komisji i wiceprzewodniczącej / wysokiej przedstawiciel o odpowiednią zmianę wniosków w celu uwzględnienia mieszanego charakteru tej umowy oraz jej tymczasowego stosowania;
- D. mając na uwadze, że umowę o współpracy na rzecz partnerstwa i rozwoju podpisano 18 lutego 2017 r.;
- E. mając na uwadze, że umowa o współpracy na rzecz partnerstwa i rozwoju będzie stanowić podstawę stosunków między UE a Afganistanem przez następne dziesięć lat i może być automatycznie przedłużana na kolejne pięcioletnie okresy;
- F. mając na uwadze, że Parlament był częściowo, jednak nie w pełni informowany w trakcie negocjacji; mając na uwadze, że Parlament otrzymał wytyczne negocjacyjne Rady dla Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (ESDZ) dopiero 16 marca 2018 r., a nie w listopadzie 2011 r., kiedy to poinformowano go o decyzji o rozpoczęciu negocjacji;
- G. mając na uwadze, że przedmiotowe ramy prawne opierają się na obecnej strategii UE dotyczącej Afganistanu, a także na szeroko zakrojonej zewnętrznej pomocy finansowej ze strony UE;
- H. mając na uwadze, że umowa o współpracy na rzecz partnerstwa i rozwoju będzie pierwszym w historii stosunkiem o charakterze umownym między UE a Afganistanem, potwierdzającym zaangażowanie UE w przyszły rozwój Afganistanu podczas tzw. dekady transformacji (2014–2024) oraz wzmacniającym więzi historyczne, polityczne i gospodarcze między obiema stronami;
- I. mając na uwadze, że umowa o współpracy na rzecz partnerstwa i rozwoju odzwierciedla zasady i warunki, na których będzie opierać się przyszłe partnerstwo UE i Afganistanu (tytuł I i II), w tym podstawowe elementy klauzul dotyczących praw człowieka i nierozprzestrzeniania broni masowego rażenia; mając na uwadze, że umowa o współpracy na rzecz partnerstwa i rozwoju przewiduje możliwość współpracy w wielu dziedzinach, takich jak rozwój (tytuł III), handel i inwestycje (tytuł IV), wymiar sprawiedliwości i praworządność (tytuł V), w tym walka z przestępczością zorganizowaną, praniem pieniędzy i narkotykami, współpraca w zakresie migracji wraz z ewentualną przyszłą umową o readmisji, a także współpraca sektorowa (tytuł VI);
- J. mając na uwadze, że umowa o współpracy na rzecz partnerstwa i rozwoju umożliwi również UE i Afganistanowi wspólne stawianie czoła globalnym wyzwaniom, takim jak bezpieczeństwo jądrowe, nieprolifracja i zmiana klimatu;
- K. mając na uwadze, że Afganistan znalazł się w przełomowym punkcie, co oznacza, że jeśli nie zostaną podjęte dalsze wysiłki, to istnieje ryzyko, że wszystkie starania, postępy oraz poświęcenie włożone w rozwój Afganistanu zostaną zmarnowane;

⁽¹⁾ Decyzje Rady z dnia 10 listopada 2011 r. (16146/11 i 16147/11).

Środa, 13 marca 2019 r.

- L. mając na uwadze, że pojawienie się zagrożenia terrorystycznego, jakim jest powiązane z Daisz ugrupowanie Państwo Islamskie Prowincji Chorasán, znacznie przyczyniło się do dalszego pogorszenia sytuacji w zakresie bezpieczeństwa; mając na uwadze, że w maju 2018 r. rząd Afganistanu sprawował kontrolę nad 56 % dystryktów kraju i 56 % jego terytorium, na którym mieszka 65 % ludności, przy czym w 32 % dystryktów toczą się walki, a 12 % znajduje się pod kontrolą rebeliantów ⁽¹⁾ ⁽²⁾;
- M. mając na uwadze, że od 2002 r. Unia Europejska i jej państwa członkowskie są razem największym międzynarodowym darczyńcą dla Afganistanu i jego narodu, a przekazana pomoc rozwojowa i humanitarna przekracza wartość 3,66 mld EUR; mając na uwadze, że zgodnie z wieloletnim programem indykatorywnym dla Afganistanu na lata 2014–2020 na okres ten przydzielono nowe środki na rozwój w wysokości 1,4 mld EUR; mając na uwadze, że PKB Afganistanu wynosi obecnie 20 mld USD oraz że stopa wzrostu spada od 2014 r.; mając ponadto na uwadze, że przed gospodarką afgańską wciąż jest wiele wyzwań, takich jak korupcja, niska ścigalność dochodów, słaba infrastruktura i powolne tempo powstawania miejsc pracy;
- N. mając na uwadze, że od 2001 r. wiele państw członkowskich UE, partnerzy NATO i kraje sojusznicze przyczyniają się do stabilizacji i rozwoju Afganistanu, przeznaczając na ten cel zasoby wojskowe i cywilne oraz ponosząc wiele ofiar i strat; mając na uwadze, że stabilny, niezależny i samowystarczalny Afganistan, który nie będzie bezpiecznym schronieniem dla ugrupowań terrorystycznych, ze względów bezpieczeństwa nadal stanowi żywotny interes NATO, UE i jej państw członkowskich; mając na uwadze, że w Afganistanie nadal stacjonuje ponad trzy tysiące członków personelu wojskowego państw członkowskich UE biorących udział w natowskiej misji *Resolute Support*;
- O. mając na uwadze 2,5 mln zarejestrowanych uchodźców oraz od dwóch do trzech milionów Afgańczyków o nieregulowanym statusie w Iranie i Pakistanie; mając na uwadze, że w Afganistanie jest ponad dwa miliony osób wewnętrznie przesiedlonych, spośród których ponad 300 tysięcy przesiedlono w 2018 r.; mając na uwadze, że wiele z tych osób cierpi z powodu braku bezpieczeństwa żywnościowego, niedostatecznego schronienia, niewystarczającego dostępu do urządzeń sanitarnych i opieki zdrowotnej oraz z powodu braku ochrony, a także mając na uwadze, że wiele z tych osób to dzieci uznawane za szczególnie narażone na zagrożenie przymusową pracą, wykorzystaniem seksualnym lub możliwością rekrutacji przez grupy przestępcze; mając na uwadze, że od początku 2018 r. ponad 450 tys. Afgańczyków wróciło do kraju lub zostało deportowanych z Iranu; mając na uwadze, że rząd Pakistanu ogłosił, iż 1,7 mln afgańskich uchodźców zarejestrowanych w tym kraju będzie musiało powrócić do Afganistanu wbrew swej woli;
- P. mając na uwadze, że według ONZ korupcja w Afganistanie osłabia legitymizację państwa, co stanowi poważne zagrożenie dla dobrych rządów i trwałego rozwoju, gdyż uniemożliwia powstanie realnej gospodarki;
- Q. mając na uwadze, że Afganistan jest krajem o niskich dochodach, znajduje się w sytuacji pokonfliktowej i nie ma dostępu do morza, co stanowi szczególne wyzwanie dla społeczności międzynarodowej i jej instytucji;
- R. mając na uwadze, że według globalnego wskaźnika przystosowania się do zmiany klimatu Afganistan należy do krajów, które są najbardziej na świecie podatne na skutki zmiany klimatu;
- S. mając na uwadze, że pojawiają się nowe zagrożenia i kryzysy międzynarodowe, które sprawiają, iż opinia publiczna przestaje zwracać szczególną uwagę na sytuację w Afganistanie oraz udzielać wsparcia w związku z tą sytuacją i zajmować się nią;
- T. mając na uwadze, że według szacunków 87 % Afganek doznaje przemocy ze względu na płeć; mając na uwadze, że Afganistan zajmuje 153. miejsce wśród 160 krajów klasyfikowanych wg opracowanego przez ONZ wskaźnika nierówności płci za rok 2017;
- U. mając na uwadze, że w 2017 r. uprawa opium w Afganistanie osiągnęła rekordowy poziom i była o 63 % większa niż w 2016 r.; mając na uwadze, że nielegalny handel opiatami dodatkowo zwiększa niestabilność, podsyca rebelie i zwiększa finansowanie ugrupowań terrorystycznych w Afganistanie;
- V. mając na uwadze, że budżet Afganistanu na 2018 r. po raz pierwszy jest zgodny z międzynarodowymi standardami prognoz i rachunkowości;
- W. mając na uwadze, że w 2016 r. misja policyjna UE w Afganistanie dobiegła końca po dziewięciu latach osiągania postępów;

(1) Sprawozdanie Europejskiego Urzędu Wsparcia w dziedzinie Azylu (EASO) dotyczące informacji o krajach pochodzenia, sytuacja w zakresie bezpieczeństwa w Afganistanie – aktualizacja, maj 2018 r., https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/Afghanistan-security_situation_2018.pdf.

(2) Specjalny inspektor generalny USA ds. odbudowy Afganistanu, sprawozdanie kwartalne dla Kongresu Stanów Zjednoczonych, 30 października 2018 r., <https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports/2018-10-30qr.pdf>.

Środa, 13 marca 2019 r.

Aspekty polityczne i strategiczne

1. podtrzymuje swoje zobowiązanie do wspierania rządu Afganistanu w jego wysiłkach na rzecz budowy bezpiecznej i stabilnej przyszłości dla ludności tego kraju poprzez podejmowanie kluczowych reform w celu umocnienia rządów i praworządności, zwalczania terroryzmu i ekstremizmu, doprowadzenia do trwałego pokoju i rozwoju, budowy prawowitych i demokratycznych instytucji, wzmocnienia odporności w obliczu wyzwań związanych z bezpieczeństwem narodowym i regionalnym, krzewienia poszanowania praw człowieka, w tym praw kobiet, dzieci oraz mniejszości etnicznych i religijnych, zwalczania korupcji i narkotyków, poprawy stabilności finansów publicznych, wspierania zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz wspierania rozwoju społecznego i rozwoju obszarów wiejskich, aby zapewnić lepszą przyszłość młodym ludziom, którzy stanowią dwie trzecie ludności; podkreśla, że potrzebne jest pokojowe rozwiązanie konfliktu w Afganistanie oraz że wszelkie wysiłki powinny być ukierunkowane na osiągnięcie tego najpilniejszego celu;
2. podkreśla, że długofalowy rozwój Afganistanu zależeć będzie od odpowiedzialnego podejścia, dobrych rządów, zapewnienia trwałego bezpieczeństwa ludności, w tym wyeliminowania ubóstwa, tworzenia możliwości zatrudnienia, dostępu do usług socjalnych i zdrowotnych oraz edukacji, a także od ochrony podstawowych wolności i praw człowieka, w tym również praw kobiet i mniejszości; podkreśla potrzebę prowadzenia polityki, która zagwarantuje rozwój gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu oraz korzystne warunki dla trwałych inwestycji zagranicznych z korzyścią dla ludności Afganistanu i przy poszanowaniu wszystkich norm społecznych, środowiskowych i pracowniczych;
3. wyraża zaniepokojenie słabością i niestabilnością rządu centralnego oraz jego niezdolnością do sprawowania kontroli nad znaczną częścią kraju, co potęguje negatywny wpływ konfliktu na ludność cywilną; wzywa UE i społeczność międzynarodową do ułatwiania mediacji w takich przypadkach jak nierozwiązane problemy powyborcze;
4. wzywa UE do wspierania wysiłków na rzecz przeciwdziałania długotrwałej tendencji do utrzymywania się napięć między grupami etnicznymi, która prowadzi do rozpadu władzy centralnej, oraz apeluje do UE o wspieranie bogatej wieloetnicznej tkanki społeczeństwa afgańskiego;
5. podkreśla swoje długofalowe poparcie dla uczciwych, wolnych, sprawiedliwych i przejrzystych wyborów zgodnie z międzynarodowymi standardami oraz wyraża poparcie dla unijnej misji obserwacji wyborów w tym kraju, w tym obserwacji wyborów prezydenckich w 2019 roku; podkreśla, że ze względu na nieustającą rywalizację polityczną wynik tych wyborów będzie miał przemożny wpływ na przyszłą stabilność rządu afgańskiego;
6. podkreśla ogromne możliwości gospodarcze kraju wynikające z jego położenia geograficznego oraz zasobów ludzkich i naturalnych;
7. podkreśla znaczne wsparcie finansowe i polityczne UE na rzecz rozwoju społecznego i gospodarczego Afganistanu oraz na rzecz pomocy humanitarnej i jakości sieci połączeń w regionie; wzywa do dalszych wysiłków na rzecz wspólnego programowania między UE a jej państwami członkowskimi;
8. podkreśla w związku z tym potrzebę poprawy koordynacji polityki UE i Stanów Zjednoczonych oraz pogłębienia dialogu między obiema stronami w sprawach dotyczących Afganistanu i regionu;
9. przyjmuje z zadowoleniem wspólny komunikat przyjęty na zwołanej pod auspicjami ONZ konferencji ministerialnej w sprawie Afganistanu, która odbyła się w dniach 27–28 listopada 2018 r. w Genewie, wystosowany w związku z zobowiązaniami podjętymi na konferencji w sprawie Afganistanu zorganizowanej w Brukseli w 2016 r.;

Rola i odpowiedzialność podmiotów regionalnych

10. przypomina, że Afganistan nie ma dostępu do morza, a jego położenie sprawia, iż łączy Azję z Bliskim Wschodem; uznaje, że wsparcie oraz pozytywna współpraca z krajami sąsiadującymi i regionalnymi mocarstwami, zwłaszcza Chinami, Iranem, Indiami, Rosją i Pakistanem, to elementy nieodzowne dla stabilizacji, rozwoju i efektywności gospodarczej Afganistanu; ubolewa, że stabilny i dobrze rozwijający się Afganistan nie zawsze jest ostatecznym celem owych regionalnych podmiotów oraz podkreśla zasadniczą rolę tych krajów w procesie stabilizacyjnym i pokojowym; zwraca się do krajów sąsiadujących z Afganistanem o nieblokowanie w przyszłości eksportu z tego kraju, jak miało to miejsce w przeszłości;
11. podkreśla, że mobilność i ugruntowana działalność siatek terrorystycznych funkcjonujących w Afganistanie, a także w Pakistanie, przyczynia się do niestabilności w całym regionie;

Środa, 13 marca 2019 r.

12. podkreśla, że Afganistan często jest obiektem sprzecznych dążeń mocarstw regionalnych; apeluje do tych mocarstw o pełne poparcie pokojowych wysiłków w Afganistanie; wspiera fora współpracy regionalnej, jednakże wyraża zaniepokojenie równoległym zastępczym zaangażowaniem niektórych sąsiadów Afganistanu w konflikt, co niweczy starania o pokój; wzywa owych sąsiadów do nieangażowania popleczników w swoje spory z Afganistanem oraz apeluje zarówno do sąsiadów, jak i do regionalnych mocarstw o pełną współpracę w celu osiągnięcia długotrwałego i zrównoważonego pokoju w Afganistanie;

13. apeluje do UE o wzmoczenie wysiłków na rzecz dialogu i współpracy z partnerami regionalnymi, aby zwalczać handel narkotykami, pranie pieniędzy, finansowanie terroryzmu i handel ludźmi;

14. podkreśla fundamentalne znaczenie infrastruktury i rozwoju regionalnego w Afganistanie dla usprawnienia handlu i poprawy jakości sieci połączeń między państwami Azji Środkowej i Azji Południowej, a także znaczenie tych elementów jako czynników stabilizujących sytuację w regionie;

15. wzywa UE do uwzględniania kwestii współpracy między UE a Afganistanem w jej strategiach dotyczących Azji Środkowej i Południowej;

Budowanie bezpieczeństwa i pokoju

16. wciąż jest głęboko zaniepokojony nieprzerwanie pogarszającą się sytuacją w zakresie bezpieczeństwa w Afganistanie oraz ciągłymi zdobyczami terytorialnymi talibskich bojowników i różnych grup terrorystycznych, takich jak Państwo Islamskie Prowincji Chorasán, które najwyraźniej rośnie w siłę dzięki obecności zagranicznych bojowników; stanowczo potępia ataki na afgańską ludność cywilną, siły bezpieczeństwa, instytucje i społeczeństwo obywatelskie, dokonywane przez te grupy; ponownie podkreśla pełne zaangażowanie na rzecz zwalczania wszelkich form terroryzmu oraz oddaje hołd wszystkim przedstawicielom sił koalicyjnych i afgańskich oraz cywilom, którzy zapłacili najwyższą cenę za to, aby Afganistan stał się demokratycznym, inkluzywnym, zamożnym, bezpiecznym i stabilnym krajem; zauważa, że ponad połowę ataków antyrządowych w 2018 r. przypisuje się Państwu Islamskiemu Prowincji Chorasán, którego celem jest zakłócanie i niweczenie procesu pojednania i procesu pokojowego; zauważa z niepokojem, że obecnym organizacjom dżihadystycznym, tj. Państwu Islamskiemu Prowincji Chorasán, Al-Kaidzie i różnym ugrupowaniom, które im podlegają, udało się dostosować i zakorzenić, co stanowi poważne wyzwanie w zakresie bezpieczeństwa dla Afganistanu, całego regionu i Europy;

17. podkreśla stałe poparcie UE dla inkluzywnego procesu pokojowego i procesu pojednania pozostającego w gestii Afgańczyków i przez nich kierowanego, w tym dla wdrożenia porozumienia pokojowego uzgodnionego z Hezb-e-Islami; wyraża gotowość wniesienia konkretnego wkładu przy pomocy wszystkich odpowiednich instrumentów UE, gdy tylko rozpocznie się konstruktywny proces pokojowy; apeluje do talibów o odstąpienie od przemocy, przyłączenie się do procesu pokojowego i zaakceptowanie afgańskiej konstytucji; podkreśla swoje poparcie dla kompleksowej oferty pokojowej wielokrotnie składanej talibom przez rząd; apeluje o pełne zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego w te rozmowy; uznaje, że należy rozwiązać kwestię długofalowej połączonej obecności międzynarodowych sił bezpieczeństwa, by wspomagać afgańskie siły bezpieczeństwa w stabilizacji kraju i niedopuszczeniu do tego, by ponownie stał się on bezpiecznym schronieniem dla ugrupowań terrorystycznych i źródłem niestabilności w regionie; apeluje do wszystkich stron konfliktu o przestrzeganie międzynarodowego prawa humanitarnego;

18. z zadowoleniem przyjmuje pierwszy od 2001 r. okres zawieszenia broni, Eid al-Fitr, który pokazał, jak powszechne wśród Afgańczyków jest pragnienie pokoju; wzywa talibów, by przyłączyli się do apelów prezydenta Afganistanu o kolejny okres zawieszenia broni;

19. podkreśla, że cztery dekady wojny i konfliktów, poczynwszy od radzieckiej inwazji na Afganistan w 1979 r., są przyczyną wielu nierozwiązanych problemów, przed którymi stoi dziś Afganistan; w tym kontekście uznaje rolę ludzi młodych i afgańskiej diaspory w procesie budowania bezpieczniejszej i lepszej przyszłości tego kraju; wzywa UE do wspierania sprawiedliwości okresu przejściowego na rzecz ofiar przemocy;

20. zauważa, że po zakończeniu w grudniu 2016 r. misji policyjnej Unii Europejskiej w Afganistanie w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony, w ramach której to misji zapewniano specjalistyczne szkolenia i doradztwo dla afgańskiej policji krajowej i ministerstwa spraw wewnętrznych, Unia Europejska kontynuuje współpracę z afgańską policją przy pomocy zewnętrznych instrumentów UE, takich jak instrument na rzecz przyczyniania się do stabilności i pokoju, z którego finansowane są również działania pojednawcze;

Środa, 13 marca 2019 r.

21. zauważa, że misja ISAF z powodzeniem zbudowała od podstaw afgańskie krajowe siły bezpieczeństwa, które liczą teraz 352 tys. zdolnych do działania żołnierzy i policjantów, w tym oddziały piechoty, żandarmerii wojskowej, wywiad, zespoły rozminowywania dróg, jednostki wsparcia bojowego oraz potencjał medyczny, lotniczy i logistyczny, co pozwala zwalczać wpływy rebeliantów w kraju;
22. zauważa, że siły ISAF stworzyły bezpieczne otoczenie dla poprawy rządów i rozwoju gospodarczego, co doprowadziło do największego procentowo wzrostu podstawowych wskaźników zdrowotnych i innych wskaźników rozwoju w porównaniu ze wszystkimi innymi krajami; zauważa, że sukces ISAF doprowadził również do powstania prężnie działających mediów, a miliony Afgańczyków korzystają obecnie z prawa do głosowania;
23. nie ustaje w zachęcaniu misji *Resolute Support* w ramach NATO do kontynuowania szkolenia i nadzorowania afgańskiej armii; zachęca państwa członkowskie do oferowania szkoleń w zakresie cywilnego zarządzania kryzysowego dla władz krajowych i lokalnych w Afganistanie;
24. zachęca NATO i UE do współpracy w celu zbierania informacji wywiadowczych na temat ugrupowań rebelianckich zagrażających Afganistanowi oraz do wspólnej koordynacji zaleceń politycznych dla afgańskich sił bezpieczeństwa;
25. wyraża głębokie ubolewanie, że talibowie i inne grupy rebeliantów wykorzystują unijną oraz międzynarodową obecność i działalność na rzecz rozwoju w Afganistanie do celów propagandy, według której zagraniczni okupanci krępują afgańskie państwo i zakłócają tamtejszy sposób życia; zachęca UE i rząd Afganistanu do przeciwdziałania takiej propagandzie;
26. podkreśla, że przeciwdziałanie finansowaniu terroryzmu ma kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa w Afganistanie; wzywa wszystkich właściwych partnerów do wzmocnienia wysiłków na rzecz likwidacji wszystkich sieci finansowania terroryzmu, zwłaszcza na rzecz położenia kresu wykorzystywaniu w tym celu sieci hawala i pomocy międzynarodowej, aby przeciwdziałać radykalizacji, ekstremizmowi i narzędziom rekrutacji, które w dalszym ciągu są wykorzystywane przez afgańskie organizacje terrorystyczne;
27. wzywa rząd Afganistanu, by podjął wszelkie środki gwarantujące priorytetowe traktowanie kwestii zapobiegania rozprzestrzenianiu się ideologii ekstremistycznych i zwalczania tych ideologii;
28. popiera realizowany w Afganistanie program na rzecz pokoju i reintegracji służący reintegracji w społeczeństwie talibów, którzy poddali się i wyrzekli się przemocy; wyraża uznanie dla Zjednoczonego Królestwa za jego wkład wynoszący już ponad 9 mln GBP;
29. wzywa rząd Afganistanu do pełnego wdrożenia rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa oraz do zadbania o udział, ochronę i prawa kobiet na wszystkich etapach konfliktu, począwszy od zapobiegania konfliktom, a skończywszy na odbudowie po zakończeniu konfliktu;
30. zachęca rząd Afganistanu do opracowania skutecznych chemicznych, biologicznych, radiologicznych i jądrowych środków zaradczych; wzywa UE do zapewnienia wsparcia operacyjnego, technicznego i finansowego na rzecz budowania zdolności chemicznych, biologicznych, radiologicznych i jądrowych;
31. zachęca rząd Afganistanu do wzmocnienia krajowych systemów kontroli, aby przeciwdziałać powszechnemu obrotowi bronią strzelecką i lekką zgodnie z obowiązującymi normami międzynarodowymi;

Budowa państwa

32. podkreśla potrzebę wzmocnienia wysiłków przez rząd Afganistanu i społeczność międzynarodową z myślą o wyplenieniu korupcji w tym kraju, wzmocnieniu zdolnych do reagowania i pluralistycznych instytucji oraz o poprawie rządów na szczeblu lokalnym, gdyż są to podstawowe kroki na drodze ku budowie stabilnego i prawowitego państwa zdolnego do zapobiegania konfliktom i rebeliom; wzywa rząd Afganistanu do zwiększenia krajowych zdolności w zakresie odzyskiwania skradzionego mienia w ramach takich programów jak inicjatywa na rzecz odzyskiwania skradzionego mienia wdrażana przez Grupę Banku Światowego i Biuro NZ ds. Narkotyków i Przestępczości;

Środa, 13 marca 2019 r.

33. wzywa rząd Afganistanu do większej integracji politycznej, poprawy rozliczalności i aktywnego zwalczania korupcji;

34. podkreśla, że należy zlikwidować rozdział między władzami krajowymi i władzami lokalnymi; zauważa, że skalę tego problemu można by ewentualnie ograniczyć, gdyby rząd Afganistanu egzekwował statut wymagający od gubernatorów regionalnych obecności na obszarach, które reprezentują;

35. wzywa UE do zadbania o to, aby unijne fundusze inwestowano w projekty, które pomagają ludności afgańskiej, oraz aby gminom udzielano odpowiedniego wsparcia w świadczeniu podstawowych usług i budowaniu struktur władzy na szczeblu lokalnym, by zagwarantować podstawowy poziom życia ludności, zapewnić koordynację między władzami centralnymi a samorządami lokalnymi w celu określania priorytetów inwestycyjnych, zwiększyć wsparcie dla społeczeństwa obywatelskiego, zwłaszcza dla obrońców praw człowieka, oraz aby w szczególności zapewnić priorytetowe traktowanie finansowania projektów wspierających podmioty propagujące rozliczalność, prawa człowieka i zasady demokracji oraz projektów sprzyjających dialogowi na szczeblu lokalnym i stosowaniu mechanizmów rozwiązywania konfliktów;

36. apeluje do UE o kontynuowanie planu stopniowego ograniczania obecności po zakończeniu misji EUPOL, co obejmuje zapewnienie zrównoważonego przekazania działań lokalnym i międzynarodowym partnerom w ramach tej misji; wzywa wszystkie strony do dalszych wysiłków z myślą o przygotowaniu krajowych afgańskich oddziałów policji do roli profesjonalnych jednostek gwarantujących bezpieczeństwo, wzmocnieniu wszystkich instytucji egzekwowania prawa, ze szczególnym naciskiem na niezależność sądownictwa i policji, oraz z myślą o poprawie stanu afgańskich więzień i sytuacji w zakresie przestrzegania praw więźniów;

37. wyraża ubolewanie, że kampanie antynarkotykowe w Afganistanie nie przynoszą skutków oraz że nie podjęto wystarczających działań przeciwko talibańskim laboratoriom i międzynarodowym siatkom przestępczości zorganizowanej, które kierują handlem narkotykami oraz zapewniają środki do finansowania działalności talibów i operacji terrorystycznych; popiera i aprobuje nową strategię walki z narkotykami przyjętą przez afgański rząd i wspieraną przez Biuro NZ ds. Narkotyków i Przestępczości; jest zaniepokojony wzrostem uprawy opium w Afganistanie⁽¹⁾ i wzywa rząd Afganistanu do wprowadzenia ukierunkowanych strategii politycznych w celu odwrócenie tej tendencji; zwraca uwagę, że kluczowe znaczenie ma wypracowanie konkretnych i zrównoważonych rozwiązań stanowiących alternatywę dla uprawy maku lekarskiego, a także udostępnienie tych rozwiązań producentom tego surowca;

38. podkreśla, że głównym źródłem dochodów talibów jest nielegalne górnictwo i produkcja opium; zauważa, że według aktualnych szacunków dochody talibów z nielegalnej działalności górniczej wynoszą 200–300 mln EUR rocznie;

39. apeluje o wprowadzenie stosownych mechanizmów kontroli i równowagi oraz zwiększenie przejrzystości w celu zapewnienia skuteczności administracji publicznej, w tym zarządzania finansami, a także o zapobieganie nadużyciom w związku z pomocą zagraniczną i rozwojową, zgodnie z Deklaracją paryską w sprawie skuteczności pomocy;

40. wyraża zadowolenie, że w 2016 r. UE podpisała z Afganistanem umowę na rzecz budowania państwowości i w ciągu dwóch lat przeznaczyła 200 mln EUR w formie wsparcia budżetowego, aby wzmocnić instytucje rządowe oraz zwiększyć zasoby na priorytety rozwojowe, takie jak generowanie wzrostu gospodarczego, ograniczanie ubóstwa i zwalczanie korupcji; podkreśla, że wykorzystanie środków musi przynosić oczekiwane rezultaty;

41. zauważa, że umowa na rzecz budowania państwowości opiera się na ogólnym pozytywnym przeglądzie postępów poczynionych przez Afganistan w kluczowych obszarach reform; zaznacza, jak ważne jest zarysowanie celów określonych w umowie na rzecz budowania państwowości oraz warunków finansowania; podkreśla ponadto znaczenie nadzoru i systematycznego monitorowania w celu zapobiegania nadużyciom; zwraca uwagę, jak ważne jest, aby rząd Afganistanu koncentrował się na rozwoju i stabilności; wzywa Komisję do regularnego informowania Parlamentu o wdrażaniu umowy na rzecz budowania państwowości i zaznacza, że poczynione przez Komisję ustalenia należy wykorzystać do przygotowania dalszego wsparcia budżetowego na lata 2018–2021;

⁽¹⁾ <https://www.unodc.org/unodc/en/frontpage/2018/May/last-years-record-opium-production-in-afghanistan-threatens-sustainable-development-latest-survey-reveals.html>

Środa, 13 marca 2019 r.

Spółczesność obywatelskie i prawa człowieka

42. wyraża zadowolenie, że w umowie o współpracy na rzecz partnerstwa i rozwoju między UE a Afganistanem uwypukla się dialog na temat praw człowieka, zwłaszcza praw kobiet, dzieci oraz mniejszości etnicznych i religijnych, aby zapewnić im dostęp do zasobów i pomagać im w korzystaniu ze wszystkich praw podstawowych, co obejmuje również zatrudnianie większej liczby kobiet w afgańskich strukturach rządowych oraz w strukturach bezpieczeństwa i w sądownictwie; apeluje do Afganistanu o dążenie do wyeliminowania wszelkich form przemocy i dyskryminacji wobec kobiet i dziewcząt; podkreśla potrzebę większych wysiłków na rzecz wdrożenia postanowień zawartych w tytule I i II umowy o współpracy na rzecz partnerstwa i rozwoju;

43. nalega, aby UE podtrzymała zdecydowane stanowisko w kwestii wdrażania praw człowieka, oraz podkreśla, że poszanowanie zasad demokracji, praw człowieka, zwłaszcza praw kobiet i mniejszości, a także zasady praworządności to zasadnicze elementy umowy; domaga się od UE podjęcia konkretnych działań, jeżeli rząd Afganistanu nie będzie przestrzegał zasadniczych elementów umowy;

44. przypomina, że UE szczególnie zabiega o poprawę warunków życia kobiet, dzieci, osób niepełnosprawnych i osób żyjących w ubóstwie oraz że grupy te wymagają szczególnego wsparcia, m.in. w dziedzinie opieki zdrowotnej i edukacji;

45. z zadowoleniem odnotowuje, że w umowie pierwszoplanowo potraktowano równość płci i związane z nią obszary polityki oraz położono duży nacisk na rozwój społeczeństwa obywatelskiego; wzywa UE do dalszego promowania równości kobiet i mężczyzn oraz do wzmocnienia pozycji kobiet przez podejmowanie działań na rzecz rozwoju, zważywszy, że zmiana postaw społecznych wobec społeczno-ekonomicznej roli kobiet wymaga odpowiednich środków służących zwiększeniu świadomości, kształceniu i reformie ram prawnych;

46. podkreśla potrzebę ochrony mniejszości etnicznych i religijnych, które są zagrożone lub atakowane; zauważa, że szycicka grupa etniczna, jaką są Hazarowie, jest częstszym celem ataków niż inne grupy i dlatego zasługuje na szczególną uwagę;

47. wzywa do wzmocnienia i wsparcia krajowych i regionalnych instytucji działających na rzecz praw człowieka w Afganistanie, organizacji społeczeństwa obywatelskiego i środowisk akademickich; wzywa partnerów międzynarodowych, by zachęcali do zacieśniania współpracy i kontaktów z równoważnymi partnerami afgańskimi;

48. popiera wysiłki MTK na rzecz zagwarantowania odpowiedzialności za zbrodnie wojenne i zbrodnie przeciwko ludzkości, jakie miały zostać popełnione od maja 2003 r.;

49. jest zaniepokojony rosnącą liczbą coraz brutalniejszych i celowych ataków na obiekty i pracowników służby zdrowia oraz na infrastrukturę cywilną; wzywa wszystkie strony do przestrzegania zobowiązań wynikających z międzynarodowego prawa dotyczącego praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego w celu zapobiegania atakom na ludność i infrastrukturę cywilną;

50. wzywa rząd Afganistanu do niezwłocznego wprowadzenia moratorium na stosowanie kary śmierci, co byłoby krokiem do zniesienia tej kary;

Rozwój i handel

51. uznaje, że ostatecznym celem unijnej pomocy dla Afganistanu jest wsparcie rządu i gospodarki kraju z myślą o eliminacji ubóstwa oraz zbudowaniu niepodległego państwa charakteryzującego się wzrostem gospodarczym i wewnętrznym rozwojem oraz współpracującego na szczeblu regionalnym poprzez handel zewnętrzny i zrównoważone inwestycje publiczne, aby ograniczyć nadmierne uzależnienie od pomocy zagranicznej dzięki rozwojowi społecznemu, gospodarstwu i środowiskowemu kraju;

52. zauważa, że Afganistan jest jednym z największych na świecie odbiorców pomocy rozwojowej i że w latach 2002–2016 instytucje UE przeznaczyły na pomoc dla tego kraju 3,6 mld EUR; z ubolewaniem odnotowuje, że odsetek obywateli Afganistanu żyjących w ubóstwie wzrósł z 38 (w 2012 r.) do 55 % (w 2017 r.), oraz podkreśla, że w państwie tym odnotowuje się od 2014 r. powolny wzrost gospodarczy, a jednocześnie wycofywanie międzynarodowych sił bezpieczeństwa, towarzyszące temu zmniejszenie międzynarodowych dotacji oraz pogorszenie stanu bezpieczeństwa;

Środa, 13 marca 2019 r.

53. podkreśla potrzebę rozwiązania problemu, jakim jest wysoka stopa bezrobocia, i walki z ubóstwem w dążeniu do osiągnięcia pokoju i stabilności w kraju;
54. podkreśla, że potrzebne są większe możliwości zatrudnienia poza rolnictwem i pracą dla rządu, aby zapobiec werbowaniu młodych mężczyzn przez talibów i inne siatki rebelianckie;
55. z zadowoleniem przyjmuje Afgańskie ramy pokoju i rozwoju narodowego z 2016 r. oraz dokument pt. „Samodzielność dzięki ramom wzajemnej odpowiedzialności”, przyjęte przez rząd afgański; wzywa UE i jej państwa członkowskie do dalszego wspierania – za pośrednictwem umowy o współpracy na rzecz partnerstwa i rozwoju – priorytetów rozwojowych określonych przez Afganistan, zgodnie z zasadami skuteczności rozwoju;
56. wzywa wiceprzewodniczącą / wysoką przedstawiciel oraz Komisję do regularnej oceny wszystkich działań UE w Afganistanie przy użyciu jednoznacznie zdefiniowanych wskaźników jakościowych i ilościowych, zwłaszcza w odniesieniu do pomocy rozwojowej, dobrych rządów, w tym sektora sprawiedliwości, poszanowania praw człowieka i bezpieczeństwa; apeluje również w tym kontekście o ocenę względnego wpływu środków unijnych na ogólną sytuację w kraju, o ocenę stopnia koordynacji i współpracy między podmiotami UE a innymi międzynarodowymi misjami i środkami, o opublikowanie wniosków i zaleceń wynikających z takiej oceny oraz o przedstawienie Parlamentowi odnośnego sprawozdania;
57. ubolewa, że mimo znacznych nakładów finansowych w ramach pomocy zagranicznej wpływ tej pomocy jest ograniczony; zwraca się do Europejskiego Trybunału Obrachunkowego o sporządzenie specjalnego sprawozdania na temat skuteczności pomocy UE dla Afganistanu w ciągu ostatniej dekady;
58. zachęca UE i inne agencje międzynarodowe zaangażowane w rozwój Afganistanu do współpracy z afgańskimi mediami, aby zapewnić uzasadnione względami strategicznymi przekazywanie ludności afgańskiej informacji o działaniach na rzecz rozwoju oraz o ich źródłach, celach i skutkach;
59. przypomina, że obecnie w Afganistanie brakuje cywilnych ekspertów; zachęca UE i jej państwa członkowskie do zatrudniania i odpowiedniego szkolenia cywilnych ekspertów w głównych dziedzinach o kluczowym znaczeniu dla rozwoju gospodarczego i zwalczania narkotyków, aby pomagali oni urzędnikom i lokalnym mieszkańcom w Afganistanie oraz szkolili ich w tym zakresie;
60. podkreśla potrzebę wsparcia afgańskiego systemu kształcenia, aby zwiększyć liczbę dzieci uczęszczających na zajęcia szkolne na wszystkich poziomach edukacji;
61. wyraża zadowolenie, że od 2001 r. liczba dzieci zapisanych do szkoły wzrosła dziesięciokrotnie, a 39 % uczniów to dziewczęta;
62. apeluje o zwrócenie szczególnej uwagi na młode pokolenie i wzywa do pełnego wykorzystania programów takich, jak Erasmus+ i „Horyzont 2020” w celu tworzenia powiązań między instytucjami oświatowymi, środowiskiem akademickim, sektorami badawczymi oraz małymi i średnimi przedsiębiorstwami;
63. popiera zaangażowanie UE i państw członkowskich w fundusz powierniczy na rzecz odbudowy Afganistanu, którym to funduszem współzarządzają Bank Światowy i afgańskie ministerstwo finansów i którego celem jest świadczenie podstawowych usług o kluczowym znaczeniu, ze szczególnym uwzględnieniem opieki zdrowotnej i edukacji;
64. z zadowoleniem przyjmuje przystąpienie Afganistanu w 2016 r. do Światowej Organizacji Handlu (WTO) i zdaje sobie sprawę z wartości dodanej, jaką handel i inwestycje zagraniczne wniosą w przyszłość Afganistanu; uznaje pozytywny wpływ, jaki może mieć członkostwo w WTO na włączenie Afganistanu do światowej gospodarki;
65. zauważa, że po przystąpieniu tego kraju do WTO w 2016 r., co zacieśniło więzi Afganistanu z gospodarką światową, UE przyznała Afganistanowi bezcłowy i bezkontyngentowy dostęp do swojego rynku, jednak zwraca uwagę, że potrzebne są dalsze konkretne środki, aby umożliwić sektorowi prywatnemu skorzystanie z tego systemu, a tym samym przyspieszenie własnego rozwoju wewnętrznego;

Środa, 13 marca 2019 r.

66. podkreśla, że władze Afganistanu powinny opracować zrównoważony model gospodarczy, którego podstawą powinna być zasada redystrybucji; wzywa UE do wsparcia Afganistanu w rozwoju środowiskowym i transformacji energetycznej, ponieważ przepisy dotyczące czystej i zrównoważonej energii są niezbędne, aby przyspieszyć osiągnięcie celów zrównoważonego rozwoju;

67. podkreśla, że konieczne są dalsze wysiłki na rzecz zwiększenia zdolności instytucji rządowych do formułowania i wdrażania strategii handlowych i polityki handlowej, do usprawnienia transgranicznego przepływu towarów oraz do poprawy jakości produktów w celu spełnienia norm międzynarodowych;

68. wzywa do zacieśnienia stosunków między przedsiębiorstwami mającymi siedzibę w UE a afgańskim sektorem prywatnym; zachęca do stwarzania korzystnych warunków dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw;

69. popiera wszelkie programy rozwojowe proponowane przez UE, poszczególne państwa członkowskie czy innych członków społeczności międzynarodowej i wyraża zadowolenie z powodu takich programów, jeżeli ich celem jest pomaganie właścicielom małych przedsiębiorstw i przedsiębiorcom w rozeznaniu się w kwestii kosztów prawnych, przepisów i innych barier dla produkcji, które same w sobie zniechęcają przedsiębiorstwa do wchodzenia na rynek lub do rozwoju na nim;

70. zauważa, że zasoby mineralne dają Afganistanowi gospodarcze możliwości generowania dochodów i tworzenia miejsc pracy; zwraca uwagę, że Chiny wykazują zainteresowanie tymi zasobami mineralnymi, zwłaszcza metalami ziem rzadkich;

Migracja

71. uznaje, że migracja jest nieustającym wyzwaniem dla Afganistanu, które stanowi problem dla sąsiednich krajów i dla państw członkowskich UE; jest zaniepokojony bezprecedensową liczbą powracających migrantów, głównie z Pakistanu i Iranu oraz w mniejszym stopniu z Europy; zauważa, że problemy dotyczące osób wewnętrznie przesiedlonych i uchodźców wynikają z zagrożenia przemocą ze strony grup rebeliantów w Afganistanie oraz są pochodną czynników gospodarczych i środowiskowych; podkreśla, że działania UE i społeczności międzynarodowej powinny się koncentrować na zapobieganiu podstawowym przyczynom masowej migracji; z zadowoleniem przyjmuje afgańską krajową strategię w zakresie zarządzania powrotami; wyraża jednak zaniepokojenie, że władze afgańskie nie mają opracowanej polityki integracyjnej, która pozwoliłaby zarządzać osobami powracającymi obecnie do kraju; wyraża przekonanie, że należyta integracja osób powracających, zwłaszcza dzieci, którym musi być zagwarantowany dostęp do kształcenia na poziomie szkoły podstawowej i średniej, ma kluczowe znaczenie dla stabilności kraju oraz że osoby, które powróciły, nie mogą padać ofiarą przemocy ani być poddawane przymusowi w ramach procedur powrotowych;

72. podkreśla fakt, że według Biura ONZ ds. Koordynacji Pomocy Humanitarnej pomocy humanitarnej w Afganistanie potrzebuje 5,5 mln ludzi, wśród których są osoby przesiedlone wewnętrznie w wyniku konfliktu lub suszy, oraz podkreśla, że susza doprowadziła do przymusowych przesiedleń ponad 250 tys. ludzi na północy i na zachodzie kraju; zauważa, że plan pomocy humanitarnej jest sfinansowany jedynie w 33,5 %, w związku z czym apeluje do UE i jej państw członkowskich o nasilenie starań, aby sprostać najważniejszym wyzwaniom i potrzebom humanitarnym oraz zwrócić specjalną uwagę na osoby znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji, w tym osoby przebywające na obszarach trudno dostępnych;

73. z żalem zauważa, że chociaż art. 28 ust. 4 umowy o współpracy na rzecz partnerstwa i rozwoju stanowi, iż strony powinny zawrzeć umowę o readmisji, nie osiągnięto formalnego porozumienia, a tylko nieformalne („Wspólna droga naprzód”); uważa, że ważne jest, aby wszelkie umowy dotyczące readmisji były sformalizowane w celu zapewnienia rozliczalności demokratycznej; ubolewa nad brakiem nadzoru parlamentarnego i kontroli demokratycznej nad zawarciem porozumienia „Wspólna droga naprzód” i podkreśla znaczenie prowadzenia stałego dialogu z odpowiednimi podmiotami w celu znalezienia zrównoważonego rozwiązania kwestii uchodźców afgańskich w wymiarze regionalnym;

74. wyraża ubolewanie z powodu fali migracji z Afganistanu do krajów zachodnich, obejmującej zwłaszcza osoby wykształcone i młodzież, a spowodowanej brakiem perspektyw w kraju; zwraca uwagę na pomoc UE na rzecz poprawy warunków życia afgańskich emigrantów, jaka jest wydatkowana w Pakistanie i Iranie; wzywa obydwa kraje, by nie wydalaly tych osób, gdyż mogłoby to mieć bardzo niekorzystny wpływ na stabilność i gospodarkę Afganistanu; apeluje o to, by powrót uchodźców do domu organizowano z zachowaniem bezpieczeństwa, w sposób uporządkowany i na zasadzie dobrowolności;

Środa, 13 marca 2019 r.

75. wyraża uznanie dla Komisji za podjęcie w 2016 r. dużego projektu na rzecz lepszej reintegracji migrantów powracających do Afganistanu, Bangladeszu i Pakistanu, a także za przeznaczenie w latach 2016–2020 kwoty 72 mln EUR specjalnie dla Afganistanu;

76. zaznacza, że udzielonej przez UE pomocy rozwojowej na rzecz Afganistanu nie należy postrzegać tylko przez pryzmat migracji oraz celów związanych z zarządzaniem granicami, a także uważa, że pomoc rozwojowa powinna służyć skutecznemu zaradzeniu podstawowym przyczynom migracji;

Współpraca sektorowa

77. wzywa Komisję do przedstawienia kompleksowych strategii dla każdego sektora w celu zapewnienia dynamicznego rozwoju we wszystkich obszarach współpracy z Afganistanem;

78. apeluje o należyte wykorzystanie doświadczenia UE w budowaniu zdolności oraz reformie administracji publicznej i służby cywilnej; podkreśla pilną potrzebę poprawy zarządzania w dziedzinie podatków; wzywa do wspierania organizacji społeczeństwa obywatelskiego, przy pełnym poszanowaniu faktu, że wywodzą się one z różnych środowisk etnicznych, religijnych, społecznych i politycznych;

79. podkreśla, że z rolnictwa pochodzi 50 % dochodów ludności Afganistanu i jedna czwarta afgańskiego PKB; odnotowuje, że w latach 2014–2020 UE zobowiązała się przeznaczyć 1,4 mld EUR na projekty rozwojowe na obszarach wiejskich; zauważa ponadto, że projekty te mają zasadnicze znaczenie, jeżeli chodzi o niedopuszczenie do tego, by rolnicy przechodzili do szarej strefy;

80. zauważa, że 80 % ludności afgańskiej zajmuje się produkcją rolną na własne potrzeby w warunkach niesprzyjających rolnictwu i ma do dyspozycji tylko mało skuteczne metody nawadniania; popiera wzmożenie wysiłków na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego;

81. odnotowuje z zaniepokojeniem obecną suszę w Afganistanie, która jest najgorsza od dziesięcioleci oraz zagraża ludziom, zwierzętom gospodarskim i rolnictwu; ponadto wyraża zaniepokojenie częstymi klęskami żywiołowymi, takimi jak gwałtowne powodzie, trzęsienia ziemi, osuwiska i surowe zimy;

82. zauważa z niepokojem, że szkody w produkcji rolnej, np. w uprawie pszenicy, mogą prowadzić do przesiedleń, ubóstwa, głodu, a w niektórych przypadkach do podejmowania działalności na czarnym rynku oraz że trzy miliony ludzi jest w niezwykle wysokim stopniu zagrożonych utratą bezpieczeństwa żywnościowego i środków do życia;

83. uznaje, że przeniesienie większej części łańcucha wartości przetwarzania żywności z powrotem do Afganistanu mogłoby podnieść dochody rodzin, zwiększyć bezpieczeństwo żywnościowe, obniżyć koszty żywności i stworzyć więcej możliwości zatrudnienia;

84. zachęca UE do dalszych wysiłków w celu poprawy opieki zdrowotnej w Afganistanie oraz podkreśla znaczenie powszechnych szczepień, zwłaszcza dla osób szczególnie podatnych na choroby, w tym dzieci;

85. wyraża zadowolenie, że podstawowy dostęp do opieki zdrowotnej wzrósł z 9 % do ponad 57 %, a średnia długość życia wzrosła z 44 do 60 lat oraz że poprawa ta była możliwa dzięki zaangażowaniu ze strony UE, poszczególnych państw członkowskich i społeczności międzynarodowej; w świetle tych osiągnięć uznaje, że należy uczynić jeszcze więcej, aby w dalszym ciągu wydłużyć średnie trwanie życia oraz obniżyć wskaźnik umieralności rodzących kobiet i niemowląt;

86. zdecydowanie potępia korupcyjne praktyki w afgańskim systemie opieki zdrowotnej, takie jak przywóz nielegalnych produktów farmaceutycznych, oraz wzywa UE do dalszego wywierania nacisku na rząd afgański, aby dołożył większych starań w celu zapobiegania takim praktykom korupcyjnym;

Środa, 13 marca 2019 r.

87. ponownie zwraca uwagę na zapotrzebowanie na wyszkolonych pracowników służby zdrowia w Afganistanie oraz zachęca UE i jej państwa członkowskie do dalszego sprowadzania pracowników służby zdrowia w celu szkolenia miejscowych lekarzy i medyków;

88. zauważa, że handel ludźmi i przemyt migrantów szkodzi wszystkim stronom, a w szczególności afgańskiemu społeczeństwu; wzywa do szybkiego wdrożenia istniejących porozumień, w tym porozumień dotyczących wymiany informacji, w celu zlikwidowania transgranicznych sieci przestępczych, które wykorzystują brak stabilności i słabość instytucji;

Wykonanie umowy o współpracy na rzecz partnerstwa i rozwoju

89. przyjmuje z zadowoleniem umowę o współpracy na rzecz partnerstwa i rozwoju jako pierwszy stosunek umowny między UE a Afganistanem;

90. zauważa, że umowa o współpracy na rzecz partnerstwa i rozwoju stanowi podstawę rozwoju stosunków w różnych dziedzinach, takich jak praworządność, zdrowie, rozwój obszarów wiejskich, edukacja, nauka i technologia, zwalczanie korupcji, prania pieniędzy, finansowania terroryzmu, przestępczości zorganizowanej i narkotyków, migracja, bezpieczeństwo jądrowe, nierozprzestrzenianie broni masowego rażenia i zmiana klimatu;

91. z zadowoleniem przyjmuje utworzenie wspólnych organów koordynujących współpracę na szczeblu wykonawczym, z naciskiem na prowadzenie regularnego dialogu w kwestiach politycznych, w tym dotyczących praw człowieka, a w szczególności praw kobiet i dzieci, który to dialog stanowi istotny element przedmiotowej umowy, a także z naciskiem na stawianie czoła wyzwaniom i stwarzanie możliwości zacieśniania partnerstwa;

92. wyraża zaniepokojenie, że w umowie o współpracy na rzecz partnerstwa i rozwoju zabrakło postanowień o wspólnej kontroli parlamentarnej jej wykonywania; wspiera rolę Parlamentu Europejskiego, parlamentów państw członkowskich oraz parlamentu Afganistanu w zakresie monitorowania przebiegu wykonania umowy;

93. odnotowuje, że od września 2017 r. specjalnego przedstawiciela UE ds. Afganistanu zastąpiono specjalnym wysłannikiem, który może skuteczniej działać w ramach struktur ESDZ;

94. wyraża ubolewanie, że Rada podjęła decyzję o tymczasowym stosowaniu umowy w dziedzinach wymagających zgody Parlamentu, zwłaszcza jeżeli chodzi o rozdział poświęcony współpracy w dziedzinie handlu i inwestycji, które to kwestie wchodzą w zakres wyłącznych kompetencji UE, zamiast wystąpić o ratyfikację na wczesnym etapie procedury, przed podjęciem tego kroku; uważa, że decyzja ta stoi w sprzeczności z zasadą lojalnej współpracy ustanowioną w art. 4 ust. 3 TUE, oraz podważa prawa i obowiązki Parlamentu;

o

o o

95. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, specjalnemu wysłannikowi Unii Europejskiej w Afganistanie, rządowi i parlamentom państw członkowskich oraz rządowi i parlamentowi Islamskiej Republiki Afganistanu.
